

ABONAMENTUL

Pentru monarhie.
Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$, an
9 cor. $\frac{1}{4}$, 4-50 fil.
Pentru străinătate.
Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$ an 12 cor. $\frac{1}{4}$ an
6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

Toate ce privește foaia
să se adreseze la Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirea”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marți, Joi și Sâmbătă.

Patronarea celor nenorociți prin războiu.

Domnul ministru-prezident con-
tele Stefan Tisza a publicat cu nu-
mărul 1376—1917 ordinul privitor
la organizarea regnicolară a patro-
nării celor nenorociți prin războiu.

Ordonanța este de cea mai mare
importanță din toate punctele de
vedere și merită ca publicul nostru
să o cunoască baremi în esență.

Au existat și până acum co-
mune și societăți, cari din îndemn
propriu s'au organizat în particular
ca să stea cu sfatul și fapta în aju-
torul acelor orfani, văduve și inva-
lizi, cari după aceasta vor fi mai
mult avizați la sprijinul umanitar
al societății.

Activitatea binecuvântată a ace-
stor organizații o extinde acum
contele Tisza asupra întregii țări și
invită în legăturile ei pe toți, cari
sunt chemați și au putința de-a face
parte din această acțiune grandioasă.

În fiecare comună se vor con-
stitui îngrijitori și patroni pentru
orfanii eroilor căzuți pe câmpul de
luptă sau morți din cauza războiului.

Ordinul ministerial voește ca
nici un orfan să nu rămână sărac
și lipsit de sprijinul și dragostea
părințească pe care ar fi avut-o la
caz, când tatăl său ar fi trăit.

Nici un invalid și nici o văduvă
să nu cerșească, și să nu ducă lipsă
în nenorocirea sa.

Statul ajutoreaază pe toți cei
avizați în măsura putințelor sale.
Ajutorul acesta însă este prea din
cale afară modest, ca cei loviți de
războiu să poată fi satisfăcuți în
măsură suficientă. Societatea este
datoare să le stea într'ajutor. Pe
ortani să-i îndrepte și ajutoreze până
la etatea, când sunt în stare a-și câ-
știga pâinea de sine, pe invalizi să-i

îndrume cu ajutorul aparatului ofi-
cios la cariere acomodate lor, iar
văduvele să le supravegheze și fe-
rească de decadentă morală și ma-
terială.

Ordinațiunea accentuează în de-
osebi, că acțiunea aceasta regnico-
lară nu este permis să aibă nici un
caracter confesional sau de națio-
nalitate, ca toți cetățenii să ia parte
cu dragă inimă la ea.

Nu trebuie să accentuăm, că
acțiunea aceasta pornită acum cu
aparat oficios are mai ales pentru
publicul nostru românesc însemnă-
tate extraordinară. Nu avem cuvinte
îndeajuns ca să recomandăm tuturor
intelectualilor noștri dela sate, doam-
nelor și reuniunilor umanitare de
tot soiul, ca să îmbrățișeze aceasta
mișcare umanitară, apărând, ocrotind
și îndreptând pe toți ceice ne-
norociți de războiu sunt avizați la
sprijinul societății. Este aceasta o
datorință a noastră a tuturor atât
de elementară.

În cadrele uriașe, contemplate
de ordinul ministerial, vom pu-
te să ne facem aceasta datorie
față de nenorociții noștri, cu atât
mai vărtos, că ne stă la îndemână
în aceasta privință și aparatul ofi-
cios.

Răspunsul semioficial al ministerului austro-ungar de externe la apelul social-democraților.

Față de Rusia nu avem planuri de cucerire.

Numărul recent din »Fremden-
blatt«, organul semioficial al ministe-
rului de externe, publică ca prim-ar-
ticol următoarele: Social-democrații
austrieci, maghiari și germani, conduși
de dorința de-a concurge la înche-
ierea războiului înfiorător, s'au întrunit
din inițiativă proprie să discute întrebarea,
că oare un congres de-a so-
cialiștilor internaționali promovează

chestia păcii și pregătește calea la
încheierea păcii. Social-democrații
germani în întrunirile dela Berlin au
adresat guvernului întrebarea, că aplicat
e să declare oficial, abzice de ane-
xioni și în hotărârea luată în Berlin,
cu concursul delegaților austrieci și
maghiari, au decretat de datorință cea
mai momentuoasă a partidului, să în-
duplece guvernele, să renunțe prin
declarați deschisă la anxietuni. Enun-
țiațiunile în punctul acesta acum sunt
superflue, dupăce diferitele declarați
de-a guvernului austriac și ungar cu-
prind răspunsul dorit. Dacă publicul
ar dori noi declarați, putem să spu-
nem, că *Monarhia nu are planuri
agresive față de Rusia și nici nu in-
tenționează să-și mărească teritorul în
detrimentul Rusiei.* Social-democrații
precum și alte partide la tot cazul
recunosc, că în felul acesta guvernul
austriac și ungar a vorbit sincer și
deschis, fără gânduri rezervate. În
punctul acesta de vedere statele străine
să nu vadă simptomele de slăbire a
Austro-Ungariei, ceea ce trebuie să ac-
centuăm cu tărie, fiindcă presa ina-
mică, ca să contrabalanseze efectul
aplicărilor noastre spre pace și să le
desfigureze înțelesul, aceasta a relie-
fat-o înaintea popoarelor ententei ca
semn de slăbire a forței rezistente.

Noi totdeauna am accentuat, că
purtăm războiu de apărare, pe care
fi vom continua până când ne vom
ajunge țelul de a-ne asigura existența.
Nu punem obstacole social-democra-
ților ca în congresul internațional să
discute despre pace. Din contră am
uzat toate mijloacele de câte am dispus,
ca să pregătim calea ținerii congre-
sului.

Urtașe lucrări la „Albina“.

Din articolul reprodus de noi după „Revista
Economică“ din Sibiu, cetitorii vor fi aflat,
că la „Albina“ din Sibiu se lucrează groaz-
nic. Dr. Mihai Manole a sosit cu cei nouă
meșteri mari la fața locului, unde s'a pu-

indată tot aparatul în lucrare spre a se clădi „Albina” nouă.

Comunicatul oficios ne spune despre statul chestionii deocamdată următoarele:

„S'a stabilit definitiv: a) textul modificărilor de făcut în statutele societății; b) textul regulamentelor interne; c) pragmatica de serviciu pentru funcționarii institutului; d) textul modificărilor de făcut în statul fondului de pensie...”

Din „stabilirile” definitive deocamdată vedem numai pe directorul institutului definitiv stabilit, care pe baza *nouelor regulamente* a fost numit director general al institutului.

Odiñoară era vorba, ca aceste *modificări*, vor se servească de îndreptare pentru toate băncile și institutele noastre financiare. Din acest motiv se vor face cu participarea cea mai largă a tuturor celor competenți și mai ales se vor discuta în măsura cuvenită și în — pressă.

Comunicatele dodonice din „Revista Economică” din Sibiu și lipsa de importanță, ce vedem, că se dă unor chestii atât de importante ne face să spunem, că modificatorii dela „Albina” au și anumite îndatoriri față de opinia publică. Auzim: Suntem curioși a ști, când și în ce chip se va da ocazie presei, ca să se pronunțe asupra principiilor avute în vedere la modificarea regulamentelor și statutelor „Albinei”?

De pe Someș.

În 17 April a. c. s'a ținut conferința tractuală a districtului protopopesc al Someșului în comuna parohială Văsmort. La orele 8 a. m. am intrat în biserică. În decursul utreniei ne-am mărturisit noi preoții, iar la liturghie după evanghelia a predicat dl notar districtual George Szilágyi,

desvoltând și ilustrând cu pilde din viață adevărata și însemnătatea cuvintelor Mântuitorului Nostru Ișus Hristos, când a zis, că: »Nimenia nu poate servi la doi domni.«

După terminarea sf. liturghii și luarea dejunului la casa parohială, ne-am întrunit la conferință. M. On. Domn protopop districtual P. Ossian salută pe cei prezenți și deschide adunarea. Să dă citire protocolului conferinței din anul trecut. Să constată absența alor 4 confrăți districtuali, dintre cari unul s'a scuzat. Să aduce hotărâre, ca în venitor să fie pedepsite orice absenții neexcuzate, din partea Ordinariatului, la propunerea conferinței în mulță banală în folosul fondului viduo-orfanal. Fiind cu considerare la timpurile grele și la scumpetea nemăpomenită ce bătue în țară, conferința propune Măr. Ordinariat, că între împrejurările date să nu se capitalizeze fond. viduo-orfanal în măsura de până acuma, ci să se distribue sume mai mari — barem sub durata războiului și a scumpetei — văduvelor și orfanilor de preoți, cărora nu le mai reștează între împrejurările date, decât să piară cu zile. Ne fiind cu mult mai trandafiric nici soartea preoților — mai ales a celor din parohii slabe — conferința decide a-se susține un memorandum la guvern pentru de-a fi împărțâși și noi preoții români de ceva adaus de scumpete. »Quod uni justum alteri aequum«. Dacă au fost sub-

sidiati preoții reformați, apoi cei dela Hajdudorog, Munkács și alții, — pentru ce să ne lăsăm noi ceilalți preoți, cari facem același serviciu statului, creștem și educăm cetățeni tot atât de fideli și credincioși patriei și dinastiei, să fim dați uitării, ba și decât cel mai din urmă slujbaş al statului, să fi mai desconsiderați.

✧ Chestia aceasta a sorții preoțești a fost încrestată în »Unirea« în vre-o câteva rânduri și ar trebui continuată, pentru că avem drept să cerem îmbunătățirea sorții. A tăcea ar însemna, că însuși recunoaștem că nu merităm și nu avem lipsă de ajutor.

Scriitorul acestor șire d. e. stau de 9 ani într'o parohie, unde capăt 4 saci de grâu ca lectical și 100 cor. stole, cari toate cu congrua cu tot abia se urcă la 1600 cor., și din acest venit trebuie să satur foamea alor șapte guri. Și cred că în situația mea vor mai fi și alții. Dacă Ven. Ordinariat nu ar face pașii de lipsă în privința subsidierii și a ameliorării sorții noastre — ceace nu cred —, atunci să ne stringem rândurile barem noi cei din parohii mai slabe și să cerem. Nu zic se-o facă toți preoții, deoarece har Dlui avem și parohii bune, unde spunând drept, nu este nici o lipsă de ajutor. Dară apoi, că în așa parohie ca și a mea și în alte multe, nu mai este modru de-a răbda, asta o pot spune cu conștiință liniștită.

Coresp.

FOIȚA.

Sănătatea sufletească a copiilor.

De H. Melin.

(Continuare.)

Cum trebuie îngrijit de sănătatea sufletească a copilului? Fiind băgători de seamă mai ales la următoarele:

1. Temeiul vieții sufletești este credința.

Omul fără de credință este ca frunza de toamnă, bătută de vânt: nu are stare, nici loc de odihnă. Se bate de toate malurile, cade în glod, e călcată de pasul trecătorilor. Pom fără rădăcini și viață adevărată fără de credință nu se poate.

Sămburele credinței este Dumnezeu, făcătorul „văzutei tuturor și ne văzutei”. El este începutul și sfârșitul nostru. Printr'ânsul viem, ale lui făpturi suntem. Acest mare Ocrotitor ne ține, el ne dă sănătate. La porunca lui răsare soarele și încălzește pământul. După cuvântul Domnului cad ploile și incolțese grăunțele, se face pâinea „cea de toatezilele”. Fără Dumnezeu s'ar incurca căile stelelor, globul pe care trăim s'ar clădi din osiile sale și ne-am prăbuși în noaptea oarbă a nefiței. El este zăstămul pe care se sprijinește lumea.

Cea dintâi datorință sufletească a noastră est să credem din toată inima și din tot sufletul nostru în acest mare Dumnezeu, să credem cu tărie, cu foc și cu râvnă sfântă. Să cunoaștem și să simțim cumcă dânsul este părintele nostru cel adevărat, prin care suntem și trăim. Să ne plecăm gândurile noastre în față mării lui și să nu ne trufim a ne avânt cu mințea noastră slabă și măsurată peste dânsul. Să nu fim ea nebunul, care a zis întru inima sa: nu este Dumnezeu. El este, și printr'ânsul este tot ceea ce se vede și ceea ce nu se vede! Acum și în vecia de veci!

Dumnezeu tuturor lucrurilor din lume le-a croit o cărare anumită, pe care să-și urmeze rostul și chemarea. Astfel soarele are răsărit și apus, luna umpleri și scăderi, apele curs, ierburile creștere și înflorire. În chipul acesta omul se naște, copilărește, se face mare, trăiește după rostul său, apoi se întoarce iarăși în pământul din care a fost luat. Așa trupul nostru. Dar dupăcum trupul își are rosturile sale, asemenea și sufletul are anumite căi de purcedere, pe cari trebuie să se îndrepte spre ținta sa, care este binele, adevărul. Acestea căi se numesc *legi morale*. Ele sunt hotărâte de credință. Credința cum-pănește bunul trai dintre oameni și ne deschide, tuturor cari îi ascultăm povețele,

poarta veșniciei. „Fără de credință nu este cu putință a plăcea lui Dumnezeu” — zice înțelepciunea creștinească.

Prin urmare, creșterea sufletească a copilașilor noștri trebuie să înceapă cu răsădirea credinței în sufletele lor fragede. Se înțelege dela sine, că această răsădire nu se poate face așa deodată, ca și când am avea de lucru cu oameni mari. Nu ne vom pune într'o bună zi în față copilului, care a prins să gâgâvească două-trei vorbe, începând să-i predicăm despre Dumnezeu, că este mare, că dânsul a făcut lumea, că el ne-a făcut sufletele, — o, nu! Predicile nu sunt pentru copilași, ei nu vor putea să înțeleagă asemenea lucruri. Cel puțin până la vârsta de școală, nu. Iar copilul trebuie să știe că este Dumnezeu încă înainte de ce ar merge la școală.

Cum vom face, deci?

Copiii aproape toate lucrurile le învață, și le cunosc din ceace văd, sau simțesc, înzădar îi vom spune copilului că focul arde, căci el până nu se prăjește puțin nu-și poate da seamă de această noutate pentru dânsul. Asemenea nu va ști că prin fereastră nu se poate ieși afară, decât dacă va da cu mâna în geam. Partărilor, umbletul și vorba, le învață copii făcând ceea ce văd că fac alți. Învață imitând, ceea ce e lucru firesc. Din cea mai fragedă vârstă, de când pot să-și țină spinarea dreaptă

Acțiuni pentru pace — demonstrații pentru război. — Atenția generală s-a îndreptat spre Stockholm, unde decurg cu multă febrilitate pregătirile necesare în vederea congresului social-democraților. Dintre evenimentele ce sunt în legătură cu congresul din Stockholm, sunt de importanță călătoria în Suedia a ministrului socialist belgian, Wandervelde, de unde în curând va pleca la Petrograd, spre a se consulta cu socialistii ruși; și decretul guvernului de a amenința Suedia cu blocadă de înfometare pentru a o sili să abstea de la planul de a convoca la Stockholm congresul socialistilor internaționali.

După știrile ziarului „L'Information” reprezentanții flotei, armatei și muncitorilor din Rusia au încheiat un compromis pentru continuarea războiului, temându-se de un eventual atac german dinspre mare contra Finlandei.

Într-o adunare de-a muncitorilor ruși, Kerenski a declarat, că toți aceia, cari îl consideră pe el și Coizze de aderent al pacii separate, se vor țesela în curând.

Războiul european.

— Telegramme oficiale. —

Budapesta, 26 Aprilie. La Arras inamicul a dat numai atacuri parțiale. Spre sud de Scarpe coloanele de atac au pornit la asalt de trei ori contra pozițiilor germane. Tot de atâteaori s-au prăbușit. În unele secțiuni luptele de artilerie au fost foarte vehemente. Pozițiile germane de lângă Gavrelle sunt în părțile ostice a comunei.

șezând, copiii sunt tot ochi și atențiune. Observă și prind. Toată ființa lor este ca o oglindă minunată, care prinde tot ceea ce este sau se petrece în jur. De aceea e mare lucru, *ce anume îl încunjură pe copil, între ce împrejurări e ținut!* — căci acestea dau cel dintâiu tipar al trupului și al sufletului lui!

Vrem și trebuie să sădim în copilașii noștri credința? — Va trebui ca mai întâi noi înșine să fim și să trăim ca adevărați oameni credincioși. Cum vom pofti dela cloacă să poarte bobocii de rață pe luciul apei, sau dela șoim să se plimbe liniștit cu puii de găină prin aria șurei? Ori cum va putea cineva să sâdească în inima copilașilor săi cunoștința de Dumnezeu, când el însuși este un necredincos? Așa ceva nu se poate.

Nu numai atât. Ci dacă vrem să ne creștem copiii în teama de Dumnezeu, chiar credincioși fiind noi, trebuie să fim creștini pe deplin, adică în fața copiilor noștri, în casa și curtea noastră, trebuie să ne purtăm, în toate împrejurările, ca creștini, îndeplinind totdeauna acelea fapte din afară, pe cari le cere arătarea credinței noastre. Copiii din ceace văd învață. Sufletul lor se mișcă, se lărgește, după ceace le vine din afară, cum scriam mai sus. — Așadar credința noastră prin semnele ei văzute se răsădește în copilași.

La maieriştea dela Hurtebise, unde luptă trupele moștenitorului de tron german, Germanii prin ieșiri au făcut prinșonieri 3 ofițeri, peste 160 ostași Francezi și au reconstruit pozițiile dela Chemin des Dumes.

Spre sud de Riga, la Iakobstadt, Smorgon, Luck, Zlota-Lipa, la Putna și cursul Siretului s'a înăsprit focul artileriei rusești, asemenea și luptele noastre de retorsiune.

Pe celelalte fronturi nimic nou.

Iubileul „Consumului” din Blaj.

A treia zi de sărbători vechea noastră societate comercială și-a sărbătorit al 25-lea an dela întemeierea sa. Și nici că putea prezenta un bilanț mai festiv, decât ca pe celce l-a prezentat din acel prilej. Se știe, că chiar la începutul înființării sale societatea noastră ajunsese pe mâna unor conducători ori incapabili, ori necunosători ai împrejurărilor locale, așa că grație lor, capitalul de 80 mii cor. se prăpădise aproape întreg. Cei grupați împrejurul acestei instituțiuni însă nu voia cu nici un chip să părăsească terenul și astfel în butul acestor pierderi mari, luptară și mai departe cu toate eforturile, pentru salvarea situației. Succesele începură a se ivi. Mai întâiu prăvălia se lipsi de toate mărfurile de modă, atât de celea de

lux, cari erau prea costisitoare, cât și de celea țărănești, cari nu corespundeau împrejurărilor locale și ținutului nostru. Ajutată de institutul „Patria”, care deschise direcțiunii „Consumului” un credit însemnat, prăvălia începă a se aranja pe alte baze mai potrivite, nișuindu-se a face destul numeroasei clientele, care încurajă silințele aceste de premenire. În fața acestei lucrări serioase prețurile mărfurilor la celelalte prăvălii din loc, deveniră staționare. Progresele prăvăliei se remarcă an de an. Inventariile anuale se făceau tot cu mai multă rigoare și bilanțele aveau poziții tot mai solide. În sfârșit anul 1916 duse la isbânda de mult așteptată. Cu toate că pe timpul refugierii, prăvălia fusese mai multe luni închisă și cu toate că persoane nechemate înstrăinară o parte mare din marfă pentru prețuri ridicole, — cu toate acestea, anul se încheie cu un profit de 13,654.89 cor. achitând în acelaș timp și restul din pierdere de 5273.14 cor. Mai mult, din inventarul de mărfuri se sterg 20% adică peste opt mii cor. tot numai, ca bilanțul să se prezinte cât mai solid. Regretabil numai, că vremurile ts de așa, cât sumele disponibile, ca numerariu, depozite la cassa postală și la bănci, cari toate se urcă la aproape 50 mii, nu se pot plasa în mărfuri, prin ce s'ar putea ridică și mai mult venitul.

Adunarea generală, la care au luat parte 20 acționari și au fost depuse peste 300 acțiuni, a luat act cu bucurie de succesele societății și a aprobat întru toate bilanțul și propunerea pentru împărțirea profitului.

În urma acestora, cuponul se plătește cu 8 cor. și fondul de rezervă se datează cu aproape 5 mii cor. În direcțiune se realeg membrii vechi: A. C. Domșa, Dr. Oct. Prie și Victor Muntean pe un nou period de 3 ani și dl Dr. Victor Macaveiu în locul regretatului Dr. Rațiu, pe 2 ani. De asemenea se realege întreg comitetul de supraveghere.

Adunarea se încheie, aducându-se mulțumirile conducătorilor societății, venerabilului președinte Gavril Pop, și harnicului conducător Sever Pop, de prezent mobilizat.

Ajute Dumnezeu, ca pe viitor „Consumul” să crească și înflorească tot mai mult!

Credința noastră, a creștinilor, după învățătura catehismului, trebuie să fie de două feluri: internă și externă (din lăuntru și din afară), adică cea închisă în inimile noastre și cea pe care o arătăm prin semne, prin fapte. Învățătura aceasta are o în-sămănătate covârșitoare la creșterea sufletescă a copiilor noștri.

Mircea Pan, cunoștința noastră din icoanele de mai sus, are o sorioară de vre'un an și nouă luni, o chiamă Octavia, Tuca. Știe să zică tată, mamă și vre-o două trei cuvinte. Și cu mari cumpăneli merge dela vatră până la masă. Seara și dimineața, când frățiorul ei își zice împreună cu mamă-sa Tatăl nostru și Ingerelul, Tuca, dacă se întâmplă să fie trezită și-i prin casă, se apropie cum poate de dunga patului, stă nemișcată ca o lumină și se uită cu mare luare aminte la Pan. Celea două mărgeluțe negre, adânci, de sub fruntea mică lucesc aprins. Pentru ea nu mai este în casă nime și nimic, decât frățiorul care se roagă...

Dela o vreme începe și Tuca:

— „Tătui-tătui-tătui”...

Zice și ea „Tatăl nostru”, așa după cum o îngăduie limbuța ei, nedeprinsă încă cu vorba.

(Va urma).

Informațiuni.

Martți, 1 Maiu, e sărbătoarea muncitorilor, când nici în tipografia noastră nu se lucră.

Ziua onomasticea a Reginei Zita. În 27 crt. s'a serbat pentru prima oară în Monarhia întreagă ziua onomastică a Augustei regine, Zita. În ziua aceasta și-au întrerupt cursurile toate institutele noastre de învățământ. În catedrală s'a oficiat s. liturghie din partea profesorilor preoți și a clerului gremial. Au luat parte elevii dela toate institutele de educație.

Catehism uniform în lumea întreagă. În Roma s'a constituit un comitet constătat din teologi și cateheți, care are îndatorirea să elaboreze un manual de catehism uniform, care va fi introdus apoi în întreagă lumea. Episcopatele catolice au primit deja ordinul Sfântului Scaun, ca din manuale de cateheză, să trimită câte 3 exemplare la Roma, spre a fi luate și acele în considerare la elaborarea noului catehism.

Pentru orfelinatul gr.-cat. din Blaj a trimis On. Dem. Căliman, parch în Craiova-de-câmpie 10 cor. în numele orfanilor Emil, Eugen și Elena, ca răscumpărare a anușturilor funebrale după mama lor văd. Emma Căliman n. Szenpály, moartă în 17 Aprilie n. a. c., la 9 zile după moartea soțului său Aurel Căliman, fost învățător.

Cunună vecinică. „Mureșiana” institut de credit și economii în Reghin, a trimis în favorul fondului „Societății fondului meserieșilor români din Blaj”, suma de 30 cor., ca cunună neperitoare din prilejul trecerii la cele eterne a neuitatului său membru în direcțiune, avocatul Dr. Ioan Popescu.

Pentru ziaristica română. Dl. Dr. Ioan Mihu, de numele de cărnă să leagă aproape toate acțiunile de regenerare și prosperare a ziaristicii noastre, a adresat, — după cum citim —, dlui Ioan I. Lăpădatu o scrisoare, în care pune la dispoziția fondului ziaristilor români întreagă tantiema ce-i compete pe timpul cât dl. Mihu va fi membru în direcțiunea „Aibinei”. Din suma aceasta se vor premia și publica studii, cari tratează probleme de importanță din domeniul ziaristicii românești.

Școală agricolă în Cluj. Conte Kuno Klebsberg, nou alesul deputat al Clujului a avizat pe comitele suprem al comitatului Cojocna, că în minister s'a primit cu bucurie ideea înființării unei școli agronomice pentru poporul agricol. Amăsurat acestora a și sosit zilele acestea un oficial din minister, ca să confereze cu cercurile competente asupra modalităților înființării. Școala va primi cam 300—400 elevi și eleve, cari vor fi înțreduși și pregătiți pentru economie, grădinărit etc. Elevii vor fi primiți după ce au trecut peste vrâta îndatoririi de a cerceta școala populară între 12—15 ani.

Cu aceste se ridică și în părțile aceste o școală agronomică așa dupăcum am urgitat noi acum vre-o 5 ani înființarea unei școli agronomice aici la Blaj. Durere, că articolele noastre de pe vremurile acele au

rămas fără răsunet, deși credeam mult pe atunci în ridicarea unei astfel de școli, mai ales, că aveam și sprijinul prepozitului de pie memorie Ioan M. Moldovan. Am mai sulevat și de atunci de vre-o câteva ori chestia. Azi însă nu o mai facem, după ce ne am convins, că adroaba noastră este și așa înșădar. Cine să o facă? De cumva orfelinatul nu va sili pe oameni să se miște!

Despre durata războaielor. La începutul războiului actual, luând în considerare uriașele dezvoltări în tehnica luptelor — se credea că nu va fi de durată lungă. În timpurile vechi, când armele nu erau așa de perfecționate, pentru cucerirea unei fortărețe, ca a Ierusalimului, Ninivei, Carthaginei, ș. a. se cereau ani.

Dintre războaiele amintite de istorie cel mai lung a fost dintre Franța și Anglia care a decurs dela 1337—1437, una eută ani. În Germania războiul religios s'a dat dela 1618—1648, cunoscut în istorie sub războiul de 30 ani. Războiul din 1756—1763 provocat de gelozia dintre Austria și Germania, încă a ținut șapte ani. Luptele lui Napoleon s'au dat dela 1796—1815 încheindu-se prin înfrângerea dela Waterloo, dată de eroul Wellington. Campania pentru câștigarea coloniilor din Algeria, a ținut 50 ani, 1830—1881. Războiul dela Crimeea s'a început la 1853 și s'a încheiat în 1856 prin pacea dela Paris. Războiul pruso francez s'a început la 1870 și s'a sfârșit la 1871 prin pacea dela Versailles. Prin pactul dela San-Stefano din 1878 s'a încheiat războiul rus-turc început în 1877. Campania ruso-japoneză s'a dat în 1904—1905 și s'a încheiat cu pacea dela Portsmouth.

A treizeci și treia declarație de război. Până acum cu declarația de război dintre Statele-Unite și Germania șirul acestor fel de declarații, începând din 28 Iulie 1914, se urcă la cifra de 33. Declarațiile de război au urmat în șir cronologic astfel: 28 Iulie. 1914 Austro-Ungaria Sârbiei; 1 Aug. Germania Franței; tot atunci Germania Belgiei; 4 Aug. Anglia Germaniei; 5 Aug. Austro-Ungaria Rusiei; 6 Aug. Sâmbia Germaniei; 11 Aug. Muntenegru-Austro-Ungariei; tot atunci și Germaniei; 11 Aug. Franța Austro-Ungariei; 23 Aug. Iaponia Germaniei; 25 Aug. Austro-Ungaria Iaponiei; 28 Aug. Austro-Ungaria Belgiei; 2 Noemvriei Rusia Turciei; 5 Noem. Franța Turciei; tot atunci Anglia Turciei; 7 Noem. Belgia și Sâmbia Turciei; 23 Martie 1916 Italia Austro-Ungariei; 21 Aug. Italia Turciei; 14 Oct. Bulgaria Sârbiei; 15 Oct. Anglia Bulgariei; 16 Oct. Franța Bulgariei; 18 Oct. Rusia Bulgariei; 19 Oct. Italia Bulgariei; 9 Martie 1916 Germania Portugaliei; 27 Aug. România Austro-Ungariei, Italia Germaniei; 28 Aug. Germania României; 30 Aug. Turcia României; 1 Sept. Bulgaria României; 2 Aprilie 1917 Statele-Unite Germaniei.

„Siebenbürger Vereinsbank”, cunoscuta bancă din Sibiu, al cărei capital societar a fost urcat de compatrioții noștri Sași anul trecut la 4.6 mil. cor., în vederea afacerilor de parcelare și colonizare, publică bilanțul său pro 1916, în care se arată și proprietățile de pământ, de care dispune această bancă. Aceste proprietăți sunt:

1.	Bunul din Criș (Târn.-mare) C.	69,84.50
2.	„ Batiz (Hunedoara) „	93,31.84
3.	„ Șoroștin (Alba inf) „	68,03.62
4.	„ Dârlos (Târn.-mică) „	1,76.16
5.	„ Văsăud (Târn.-mare) „	78,54.96
6.	„ Păuca (Alba infer.) „	17,82.97
7.	„ Box (Alba inf.) „	273,12.56
8.	„ Boarta (Târn.-mare) „	111,69.92
9.	„ Băcăinți (Hunedoara) „	162,36.89
10.	„ Obreja (Alba infer.) „	1,772,83.05
11.	„ Kintelnic-Arcalia (Dob.)	587,52.73
12.	„ Crăciunel (Alba-inf.)	2,646,35.46
		Total . Cor. 5,873,21.61

O mare catastrofă pe Dunăre. Nu de mult s'a întâmplat o groaznică nenorocire pe Dunăre. Vasul dunărean „Zrinyi”, care transporta o mulțime de pasageri, a fost lovit de un vapor cu marfă și în câteva clipe s'a scufundat. Nenorocirea s'a întâmplat pe la miezul nopții, când cei mai mulți călători dormeau în cabine. După ciocnire mai ales cabinele de clasa II. au fost iznădate de valuri și aproape toți călătorii înecați. Între jertfe sunt mai ales femei și copii. Până acum au fost aflate 73 cadavre, dar numărul nenorociților se urcă încă la 150.

Domnitorul și țărani. Un plugar român, *Gheorge Săfean*, — citim în „Deșteptarea” — cu alți doi plugari, anume Ludovic Bakos și Alexandru Györök, din'o comună bihoreană, au înaintat *Maiestății* Sale Domnitorului Carol o rugare mai în zilele trecute. Țărani sus pomeniți spun în rugarea lor, că fiecare a dat pentru armată câte șapte feciori, și că tot sângerează pentru țară și tron; iar părinții lor, bătrâni neputincioși, n'au deocamdată nici o mână de ajutor. Răspunsul cancelăriei dela curtea regală, a sosit la adresa comitelui suprem din Oradea-mare. *Maiestatea* Sa trimite fiecăruia din cei trei bătrâni, mândri de voinicii lor, câte cinci sute de coroane, și câte un ceas de argint purtând inițialele numelui suveranului nostru Carol.

Au trimis-o acasă. Zilele trecute s'a prezentat la casa comitatului din Lugoj o fetiță de 10 ani, care a făcut singură calea lungă din Germania până la Lugoj. Deși născută în Germania este după părinți aparținătoare Ungariei și anume cu locul de competență în comitatul nostru, unde însă nu mai are pe nimeni. Cum e silită acum Germania din cauza lipsei de alimente să oprească tuturor străinilor petrecerea pe teritor german, a fost silită și mica copilă să plece singură la drum, în lumea necunoscută, despre care spun actele oficiale, că este patria ei. Și copilă a făcut calea fără nici un incident. Toți ceie au vorbit cu fetița au rămas surprinși de deșteptăciunea ei. A răspuns precis la toate întrebările și își dă pe deplin seamă de condițiile între cari se află și cari au silit-o la această cale. Îndeosebi independența ei în lucrare și judecare este vrednică de admirat. Este aceasta produsul distinsei educațiuni germane sau școala nevoilor vieții? La comitat s'au luat toate măsurile pentru întreținerea micului onspes trimisă acasă.

Proprietar, editor și Redactor responsabil:
Ioan Suciu.

Ioan Suciu